

Handläggare: Daniel Björkegren
Telefon: 08-50824058

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad. Svar på remiss.

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att som sitt yttrande till kommunstyrelsen överlämna detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Steinunn Å Håkansson
Stadsdelsdirektör

Rune Ney
Avdelningschef Samhällsservice

Sammanfattning

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft, vilken ersätter lagarna om rätt att använda samiska, finska och meänkieli hos förvaltningsmyndigheter och domstolar. Med nationella minoriteterna avses judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Ett förstärkt minoritetsskydd gäller idag för finska, samiska och meänkieli i ett antal kommuner i Norrbotten, vilka utgör förvaltningsområden för dessa språk. Den nya lagen medför att förvaltningsområdena utvidgas och bland annat kommer Stockholms stad att ingå i förvaltningsområdet för finska språket. Detta innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakterna med staden. Enskilda har även rätt att använda samiska och meänkieli, under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket. Lagen innehåller också mer specificerade bestämmelser om vissa skyldigheter inom förskoleverksamhet och äldreomsorg.

Med anledning av detta har ett förslag till en åtgärdsplan för Stockholms stad tagits fram. Innebörden av förslaget är att stadsdelsnämnderna bör

- organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda det finska språket.
- göra en kartläggning av personalens språkkunskaper i finska, inom vilka enheter och på vilken typ av befattning det finns finstalande personal.
- i samband med detta även inventera om det finns anställda som kan meänkieli och samiska.
- informera växeln om var det finns särskild språkkompetens samt på annat lämpligt sätt, till exempel i interna telefonkataloger, på intranät och hemsidor.
- svara för att det finns tillgång till finska tolkar och översättare.

Nämnden kan dock begränsa servicen på finska till vissa tider och platser då det finns tillgång till tolk eller språkkunnig personal, men detta bör i sådana fall tydligt anges i olika informationskanaler till allmänheten.

Förslaget innehåller även rutiner för förskoleverksamhet, äldreomsorg och informationskanaler - där exempelvis inventering av den egna personalens språkkunskaper ingår. För förskoleverksamhet och äldreomsorg är det viktigt att äldre får behålla sin språkliga identitet och att barn ges en möjlighet att utveckla en tvåspråkig identitet. Det här ska informeras om på ett lämpligt sätt i Stockholms stads informationskanaler, till exempel ska "Jämför service" på Stockholms stad webbplats utvecklas så att det går att söka efter finskspråkig verksamhet och på intranätet ska det finnas information om att lagen trätt i kraft samt en sammanfattning av den.

Bakgrund

Kommunstyrelsens remiss angående förslag till åtgärder för Stockholms stad med anledning av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk inom 2010-02-18, dnr. 1.5.1/091-2010.

Remisstiden sträcker sig fram till 2010-04-14.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Skärholmens medborgarkontor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

För att kunna möta de nya krav som lagen om nationella minoriteter ställer behöver rutiner för detta fastställas. Förvaltningen är positiv till förslagen på åtgärder. Ett viktigt inslag är möjligheten att kunna hänvisa medborgare som vill använda finska i sina kontakter med förvaltningen till vissa förutbestämda tider. I dagsläget finns det till exempel ingen finstalande anställd vid medborgarkontoret och möjligheten att kunna hänvisa medborgarna som vill ha sina kontakter med förvaltningen på finska till en specifik tid blir viktig för att kunna erbjuda den service som krävs.

Förvaltningen har informerat medarbetarna inom äldreomsorgen om den nya lagen på enheternas arbetsplatsträffar. Information om den nya lagen finns på stockholm.se och på intranätet. Äldreförvaltningen har publicerat broschyrer om äldreomsorgen på flera språk, bland annat på finska. I Skärholmens stadsdelsområde finns det idag en hemtjänstutförare med finsk inriktning. Stadsdelens verksamheter i egen regi har alla medarbetare som talar finska. Verksamheterna inventerar årligen medarbetarnas språkkunskaper i samband med verksamhetsplaneringen. Inom beställarsektionerna i Skärholmen (omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning) finns det flera biståndshandläggare som talar finska. Förvaltningen ser inget behov av att inrätta ytterligare verksamheter där hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska. Stockholms stads valfrihetssystem svarar väl upp till de behov som finns inom stadsdelen.

Stadsdelsförvaltningen behöver inventera medarbetarnas kunskaper i meänkieli och samiska.

Förvaltningen vill lyfta fram att det i Skärholmen finns en utmaning att bevara och erbjuda en hög servicenivå till de stora språkgrupper som finns i stadsdelen. Biståndshandläggarna använde tolk vid 77 tillfällen och på 18 olika språk under 2009, till exempel arabiska, persiska, spanska och mandarin. Dessa språkgrupper omfattas inte av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, men utgör en del av medborgarnas språk.

Medarbetarna inom förskolan har fått information om den nya lagen. Det finns idag finstalande personal på vissa förskolor. Inom förskolan är det möjligt att öppna en förskola med finstalande personal om det visar sig att behovet är stort.

Sammanfattningsvis stödjer förvaltningen de förslag på åtgärder som läggs fram, men kan få problem med att hantera telefonkontakterna med medborgarna som önskar att använda finska.